

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Meldahlsvej 1
DK 1613 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljø- og Ligestillingsministeriet

mim@mim.dk

cc. pejaj@mim.dk

Høringssvar vedr. miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven j.nr. 2025-2777

Miljø- og Ligestillingsministeriet har den 19. december 2025 sendt "Udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om ændring af lov om jordforurening (Implementering af dele af direktiv 2024/1785 om ændring af det gældende direktiv for industrielle emissioner (2010/75/EU))" i høring med høringsfrist den 22. januar 2026.

Overordnede bemærkninger

Direktivet om industrielle emissioner (IE-direktivet) er væsentligt for Landbrug & Fødevarers medlemmer, da det fastsætter rammerne for miljøgodkendelser af store husdyrbrug og alle større fødevarefremstillingsvirksomheder.

For Landbrug & Fødevarer er det afgørende, at ændret miljøregulering ikke svækker virksomhedernes konkurrenceevne. Når EU-lovgivning skal implementeres i Danmark, bør det derfor samtidig bruges som anledning til en kritisk gennemgang af dansk regulering med fokus på forenkling og reduktion af administrative byrder for erhvervslivet.

Landbrug & Fødevarer forstår, at lovforslaget skal sikre de nødvendige hjemler til at gennemføre det ændrede direktiv om industrielle emissioner i dansk ret. Landbrug & Fødevarer lægger stor vægt på direktivnær implementering – også i de mange bekendtgørelser, som skal udstedes for at gennemføre direktivet. Disse bekendtgørelser skal være udstedt den 1. juli 2026 for at overholde implementeringsfristen. Landbrug & Fødevarer ser et stort behov for, at Miljøstyrelsen aktivt involverer interessenterne, da reglernes udformning har stor betydning for vores medlemmers fremtidige udviklingsmuligheder.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at lovforslagets bemærkninger peger på, at EU-Kommissionens forslag til Miljø-omnibus (10. december 2025), som skal forenkle EU's miljøregler, kan medføre, at flere af de foreslåede bemyndigelser i dette lovforslag enten bliver overflødige eller skal bruges i begrænset omfang. Dette bør tænkes ind allerede ved udarbejdelsen af bekendtgørelser, så fremtidige unødvendige regler nemt kan fjernes.

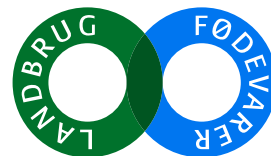
Vi noterer, at lovforslaget også skal give hjemmel til implementering af dele af Luftkvalitetsdirektivet, herunder regler om erstatning- og forældelsesregler. Dette fremgår kun indirekte af bemærkningerne, men bør nævnes som en del af lovforslagets formål.

Specifikke bemærkninger til forslagets seks overordnede temaer

1) Varetagelsen af klimamæssige hensyn

Landbrug & Fødevarer noterer sig, at miljøbeskyttelseslovens anvendelsesområde udvides med klimamæssige hensyn (artikel 2a), i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retslige forpligtelser.

Det gælder forsat, at der ikke vil blive fastsat emissionsgrænseværdier for drivhusgasser i godkendelser for anlæg omfattet af EU's kvotehandelssystem (ETS). Men dette vil være tilfældet for øvrige anlæg ifølge det ændrede direktiv om industrielle emissioner.

Af bemærkninger i afsnit 2.1.4.2 fremgår, at med ændringsdirektivet skal hensynet til dekarbonisering, som noget nyt, også indgå i vurderingen af BAT i de tilfælde, hvor der ikke er beskrevet en "bedst tilgængelig teknik" i en BAT-konklusion. I disse situationer skal miljømyndigheden fastsætte BAT på andet grundlag i anlæggets miljøgodkendelse, jf. artikel 14, stk. 5, litra a), sammenholdt med ændringen i direktivets bilag III.

Det er uklart i bemærkningerne, hvornår overstående krav vil være gældende. Landbrug & Fødevarer formoder, at miljømyndigheden først kan fastsætte sådanne krav efter der er udarbejdet nye BAT-konklusioner for sektoren, som ikke indeholder bedst tilgængelig teknik for dekarbonisering. Det bør afklares og tydeliggøres i bemærkningerne.

2) Krav til miljøledelse

I bemærkningerne angives, at næsten alle IE-virksomheder har krav om at indføre et miljøledelsessystem som følge af de gældende BAT-konklusioner, og derfor bør have indført systemet. Dette er ikke korrekt, da en række IE-virksomheder ikke har modtaget deres re-vurdering endnu og dermed ikke blevet pålagt at indføre et miljøledelsessystem. Det gælder bl.a. for de ca. 25 danske anlæg, som er omfattet af BAT-konklusioner for slagterier og animalske biprodukter, hvor tidsfristen ifølge BAT konklusionen er december 2027. Dvs. efter direktivets krav om et miljøledelsessystem per 1. juli 2027.

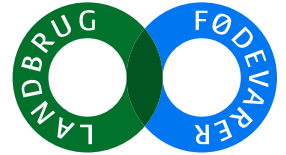
Under afsnit 11 Sammenfattende skema er de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet anført som svagt men marginalt positive. Det finder Landbrug & Fødevarer ikke dokumenteret.

Lovforslaget fremrykker kravet om, hvornår virksomheder skal indføre et miljøledelsessystem. Desuden pålægger lovforslaget virksomheder at udarbejde en kemikaliehandlingsplan, en vejledende omstillingsplan som en del af miljøledelsessystemet, offentliggørelse af dele af miljøledelsessystemet samt krav om ekstern revision af miljøledelsessystemet. Alle disse krav vil betyde ekstra omkostninger og administrative byrder. Det er meget svært at se de samlede positive erhvervsøkonomiske effekter af dette. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet bør rettes i det sammenfattende skema.

I forlængelse af overstående har EU-kommissionen den 10. december 2025 offentliggjort en Miljøomnibus pakke, hvor krav til miljøledelsessystemet forenkles og udskydes samt omstillingsplaner, kemikaliehandlingsplan og ekstern revision fjernes. EU-kommissionen har opgjort, at dette vil lette virksomhedernes omkostninger med € 100 mio.

Af bemærkningerne fremgår, at hvis Kommissionen ikke vedtager de planlagte gennemførelsesretsakter om henholdsvis de oplysninger, der skal offentliggøres ifm. med miljøledelsessystemer og indholdet af en omstillingsplan, vil bemyndigelsen i § 35e blive anvendt til at fastsætte nationale regler. Ifølge Landbrug & Fødevarers information har EU Kommissionen i 2025 valgt ikke at udarbejde de to gennemførelsesretsakter. Dette bekræftedes også af forslag til ændring af IE-direktivet i Miljø-omnibus pakken, hvor de to retsakter er fjernet. Hvis det bliver nødvendigt at fastsætte nationale regler, skal det sikres, at disse nationale regler minimerer de administrative byrder, og som minimum ikke overstiger krav i sammenlignelige nabolande.

3) Overvågningsforpligtigelser ved lempelser eller skærpelser af miljøkrav til virksomheder

Landbrug & Fødevarer er enige i, at overvågningsforpligtigelsen bør varetages af miljøministeriet især set i lyset af de meget få lempelser i emissionskrav, som gives til IE-virksomheder i Danmark.

Landbrug & Fødevarer ønsker en afklaring af, hvordan recipientmiljøet skal forstås i direktivets artikel 16 stk. 4. Begrebet er ikke defineret i direktivet og det er ikke et ord som typisk anvendes på dansk. I Danmark bruges ordet recipient primært i forhold til vandmiljø. Vi forstår, at det i direktivet er tænkt som et bredere begreb.

Landbrug & Fødevarer efterlyser også en nærmere definition af "kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet" i forhold til artikel 16 stk. 4. Det er meget vanskeligt at forstå, hvordan dette skal håndteres i praksis ved vurdering af lempelser og skærpelser.

Landbrug & Fødevarer formoder, at lempelser af lugtemissionsgrænser i konkrete BAT-konklusioner ikke er omfattet af artikel 16 stk. 4. da øget lugtemission ikke har kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet, så længe lugtimmissionskrav overholdes.

Det fremgår af det danske rammenotat til artikel 75 afstemningen om BAT konklusioner for slagterier og animalske biprodukter (september 2023), at "*Emissionsgrænsen til lugt bryder med principperne i den danske immissionsbaserede regulering, som fokuserer på at lugtniveauet i omgivelserne ikke overskrides efter spredning i en høj skorsten. Emissionsgrænsen skal opfyldes før denne spredning, og det vurderes, at dette ikke sikrer, at der ikke er gener, mens den danske immissionsregulering netop sikrer, at omgivelserne ikke generes.*" Landbrug & Fødevarer mener, at overstående bør fremgå af bemærkningerne.

4) Mulighed for dispensation fra miljøkrav i krisesituationer

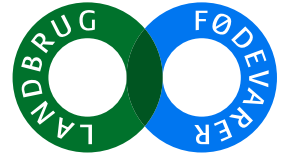
Landbrug & Fødevarer støtter, at der indsættes en ny og bredere dispensationsbestemmelse i forbindelse med kriser i miljøbeskyttelsesloven. Landbrug & Fødevarer savner dog i bemærkningerne en klarere afgrænsning af krisebegrebet i forhold til force majeure.

Af Lovforslagets §35 f stk. 2 fremgår, at det er miljøministeren, der træffer beslutning om, hvornår der foreligger en krisesituation. Landbrug & Fødevarer undrer sig over, at denne kompetence ikke ligger hos Styrelsen for Samfundssikkerhed under Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab, da de varetager beredskabsplanlægning og opgaver vedrørende koordination af den nationale krisestyring.

Af Lovforslagets §35 f stk. 3. fremgår, at ministeren skal fastsætte nærmere regler om afgrænsning af virksomheder, der bør kunne få dispensation i forbindelse med kriser. Det er ikke yderligere uddybet i bemærkningerne, hvordan denne afgrænsning tænkes udført og hvilke kriterier, som skal lægges til grund. Landbrug & Fødevarer bemærker, at en sådan afgrænsning af virksomheder kan være vanskelig at foretage set i forhold til et fremtidigt trusselsbillede, hvor IT- og forsyningssikkerhed er under stigende pres.

Dispensationer i krisesituationer – fx ved afbrydelser eller mangel på energi, vand, materialer eller andre ressourcer – kan gives med henvisning til folkesundhed. Men begrebet folkesundhed er ikke defineret hverken i IE-direktivet eller i dansk lovgivning.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at folkesundhed bør forstås bredt og også omfatte fødevarerforsyningssikkerhed, dyresundhed og fødevarerikkerhed. Dette bør fremgå tydeligt af bemærkningerne.

Dispensationen vil, som lovforslaget er udformet, kun gælde virksomheder omfattet af IE-direktivet (Bilag 1 i godkendelsesbekendtgørelsen). Afbrydelser og knaphed så vidt angår energiforsyning, materialer, vand eller andre ressourcer kan ramme alle virksomheder, uanset om de er opført på bilag 1 eller 2. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at mulighed for dispensationer også bør omfatte bilag 2 virksomheder, som er væsentlige for forsyning herunder korn- og foderstofvirksomheder.

5) Nye erstatnings- og forældelsesregler

Det er væsentligt for Landbrug & Fødevarer, at det danske udgangspunkt for erstatningsregler og principper fastholdes og ikke ændres pga. kommende EU-regler. Landbrug & Fødevarer er også interesseret i at få oplyst, om det er den samme tilgang, som er valgt i andre EU-lande.

Landbrug & Fødevarer er enige i den foreslåede tilgang til at indføre de specifikke erstatningsregler i dansk ret, og at dette kun kan ske i det omfang, som det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retslige forpligtelser i direktivet. Landbrug & Fødevarer noterer sig særligt ministeriets vurdering af, at det almindelige culpaansvar i dansk ret vil være tilstrækkelig til at opfylde direktivets artikel 79a, stk. 1.

6) Sanktioner for overtrædelse af direktivets regler

Landbrug & Fødevarer er enige i den foreslåede tilgang til at indføre de specifikke strafregler i dansk ret, og at dette kun sker i det omfang, som det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retslige forpligtelser i direktivet. Det er væsentligt for Landbrug & Fødevarer, at det klart fremgår af bemærkningerne, at danske principper for strafudmåling fortsat er gældende.

Af direktivets artikel 79 (2) fremgår, at for de mest alvorlige overtrædelse skal størrelsen af den administrative bøde udgøre mindst 3% af driftslederens årlige omsætning. Driftsleder er defineret i direktivets Artikel 3 15): driftsleder: en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvis driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg,eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over dets tekniske drift.

Denne definition af driftsleder er ikke implementeret i miljøbeskyttelsesloven eller i godkendelsesbekendtgørelsen. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt tydeligt at få fastlagt, at driftslederbegrebet i dansk implementering skal forstås, som den fysiske eller juridiske person, som driver eller leder det specifikke miljøgodkendte anlæg. Det betyder også, at en eventuel administrativ bøde skal beregnes på anlægsniveau. Dette bør fremgå klart tydeligt af bemærkningerne.

Landbrug & Fødevarer ser frem til at blive inddraget i det videre arbejde med at implementere direktivet i bekendtgørelser.

Med venlig hilsen

Birgitte Kjær
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 4110 9741
E birg@lf.dk